Teminat Tükenince Munzam Zarar

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 4. Hukuk Dairesi	24.06.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/16664	2026/7799	TBK 122, TTK 1461, TTK 1486, HMK 281/1

ÖZET

Kredi bağlantılı ferdi kaza poliçesinde sigortacı, önceki dava sonucu teminat limitinin tamamını faiziyle ödemişti. Mirasçıların fazla faiz ve aracın düşük satışı için açtığı munzam zarar davasını Yargıtay, zarar somut ispatlanmadığı ve sorumluluk sigorta bedeliyle sınırlı olduğu için bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/ferdi-kaza-teminati-tukenince-munzam-zarar-2026-7799/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

4. Hukuk Dairesi 2025/16664 E. , 2026/7799 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2024/480 E., 2025/520 K.

İlk Derece Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacılar vekili dava dilekçesinde; vefatından önce kredi kullanan ve bu kredi dolayısı ile davalı ... bünyesinde ferdi kaza sigortası yaptırmış olan murislerinin vefat ettiğini, davalı ... şirketince rizikonun gerçekleşmiş olmasına rağmen ödeme yapılmadığını, kredi borcunun bir kısmının davacılarca ödenmesine rağmen kalan kısmının ödenememesi sebebi ile kredi borcuna yüksek miktarda faiz işlediğini ve kendilerine ait olan aracın kredi borcuna mahsuben icra kanalı ile değerinin altında bir bedelle paraya çevrildiğinden ortada faizle karşılanamayan munzam zararın söz konusu olduğunu belirterek fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla

10.000,00 TL munzam zarar alacağının dava tarihinden itibaren işleyecek ticari faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiş; 23.10.2018 tarihli ıslah dilekçesi ile talebini 123.982,46 TL'ye yükseltmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacıların murisinin vefatı sebebiyle açılan davada verilen karar gereği ... . İcra Müdürlüğünün 2015/46744 sayılı dosyasına asıl alacak 91.500,00 TL olmak üzere toplam 308.800,86 TL ödeme yapıldığını, teminatın tamamının ödendiğini, davanın haksız olduğunu ve iyi niyetli olmadığını, kesin hüküm bulunduğunu belirterek davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 14.02.2019 tarih ve 2018/19 Esas, 2019/74 Karar sayılı kararı ile davacılar murisinin kullanmış olduğu araç kredisi sebebiyle davalı ... şirketine yaptırılan ferdi kaza sigortası poliçesinden kaynaklanan alacağın davalı ... şirketinin davacılara zamanında ödeme yapmayarak alacaklarını mahkemenin (yeni Esas: 2015/2) 2006/2 Esas sayılı dosyası ile kavuşmasına sebebiyet verildiği, bu sebeple raporuna itibar olunan bilirkişi ... ...'ın raporunda ayrıntılı bir şekilde hesaplandığı üzere 21.388,70 TL ana para zararı, 36.450,00 TL aracın ihale sonucu satılmasından ötürü davacıların oluşan zararları ve 66.143,76 TL fazla faiz ödenmesinden kaynaklanan zarar olmak üzere toplamda 123.982,46 TL TBK 122 (BK 105) maddeleri uyarınca munzam zarar isteyebileceği, istenecek miktarın bilirkişi raporları ile belirgin hale geldiği de nazara alınarak yapılan ıslah da göz önünde bulundurulduğunda davacının davasının kabulüne karar verilmiş; karara karşı davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince; mahkeme kararına esas alınan bilirkişi raporunun denetime elverişli olmadığı gibi bilimsel verilere de dayanmadığı karar vermeye elverişli olmadığı, öncelikle munzam zararının tespitinde davacıya ait aracın diğerinin 70.000,00 TL olarak kabul edilip ihale sonucunda değerinin altında 33.550,00 TL'ye ihale edildiği ve sonuç olarak araçtan kaynaklanan zararının 36.450,00 TL olduğu, faiz zararının hesaplanmasında ise denetime elverişli bulunmadığı anlaşıldığından, sigorta hukukunda uzman bilirkişi, makine mühendisi bilirkişi, hesap uzmanı hukukçu bilirkişiden heyet oluşturularak, bilirkişilerden öncelikle aracın ihale yoluyla satış tarihi itibariyle rayiç değeri bulunarak bulunan rayiç bedelden ihale sonucunda satılan değer çıkarılarak araçtan kaynaklı munzam zararının tespiti, davacının mahkeme kararı ile alacağına uygulanan faiz oranı ile davacının icra yolu ile ödemiş olduğu faiz oranları denetime elverişli olarak karşılaştırılarak ödenen ve alınan faiz oranları arasında farktan oluşan munzam zararın dosya içerisinde bulunan icra dosyaları ve Trabzon Ticaret Mahkemesinin 2006/2 esas sayılı dosyaları bilirkişiler tarafından incelenerek davacının munzam zararının tespiti yapılarak sonucuna göre karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle ilk derece mahkemesi kararının kaldırılması ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye iadesine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesince verilen kaldırma ve gönderme kararı üzerine yapılan yargılama sonrasında İlk Derece Mahkemesinin 25.06.2020 tarihli ve 2019/230 Esas, 2020/220 Karar sayılı kararı ile davanın ıslah edilmiş hali ile kısmen kabulü ile 122.281,48 TL'nin dava tarihinden itibaren

işleyecek ticari faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacılara ödenmesine, fazlaya dair davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin 25.06.2020 tarihli ve 2019/230 Esas, 2020/220 Karar sayılı kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine; Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesinin 08.01.2021 tarihli ve 2020/901 Esas, 2021/47 Karar sayılı kararı ile istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

Samsun Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesinin 08.01.2021 tarihli ve 2020/901 Esas, 2021/47 Karar sayılı kararının süresi içinde davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairenin 18.01.2024 tarihli ve 2021/14629 Esas, 2024/620 Karar sayılı ilamı ile 6100 sayılı HMK ile öngörülen yargılama aşamalarına uyulmadan, usulüne uygun sözlü yargılama yapılmadan davalının savunma hakkını kısıtlayacak ve adil yargılanma hakkını etkileyecek şekilde yargılamaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulmasının usul ve yasaya aykırı olduğu; öte yandan, davada hükme esas alınan 04.03.2020 tarihli bilirkişi raporunun davalı vekiline 01.04.2020 tarihinde tebliğ edildiği, ancak HMK 281/1 inci maddesinde iki haftalık bilirkişi raporuna karşı beyanlarını bildirebilmesi için öngörülen süre dolmadan savunma hakkı kısıtlanarak yazılı olduğu şekilde karar verilmesinin isabetli görülmediği gerekçesi ile kararın bozulmasına karar verilmiştir.

B. İlk Derece Mahkemesince Bozmaya Uyularak Verilen Karar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın ıslah edilmiş haliyle kısmen kabulü ile 117.781,48 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek ticari avans faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde; davanın tüketici mahkemelerinde görülmesi gerekirken asliye ticaret mahkemelerinde görülerek karar verilmesinin yerinde olmadığını, karara esas alınan bilirkişi raporunun hatalı ve eksik olduğunu, aracın rayiç değerinin yanlış hesaplandığını, bu davanın kesin hüküm nedeniyle reddi gerektiğini, müvekkili şirketin sorumluluğunun teminat limiti kadar olduğunu ve tüm teminat limitinin ödenmesi sebebi ile bir sorumluluklarının kalmadığını, davacıların munzam zararın oluştuğu iddia edilen icra takibi kapsamında dosya borcunu geç ödemek suretiyle munzam zararın artmasına kendileri sebep olduğu için müterafik kusur indirimi yapılması gerektiğini, davacıların haksız ve hukuka aykırı ikinci takibe itiraz etmemesi sebebi ile mükerrer ikinci dosya sebebi ile ödendiği belirtilen rakamların munzam zarar hesabında nazara alınamayacağını, icra masraf ve ferilerinin geç ödeme sebebi ile oluşan bir zarar olmadığını, bu sebeple munzam zarar içinde olamayacağını, davanın bir an için kabul edileceği düşünülse bile ancak yasal faiz ile sorumluluğa karar verilmesi gerektiğini belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davacıların vefatından önce kredi kullanan ve bu kredi dolayısı ile davalı ... bünyesinde ferdi kaza sigortası yaptırmış olan murislerinin vefat ettiği, davalı ... şirketince rizikonun gerçekleşmiş olmasına rağmen ödeme yapılmadığı, kredi borcunun bir kısmının davacılarca ödenmesine rağmen kalan kısmının ödenememesi sebebi ile kredi borcuna yüksek miktarda faiz işlediği ve kendilerine ait olan aracın kredi borcuna mahsuben icra kanalı ile değerinin altında bir bedelle paraya çevrildiğinden bahisle uğradıkları munzam zararın tazmini istemine ilişkindir.

6098 sayılı TBK'nın 122. maddesinde karşılanması öngörülen faizi aşan aşkın (munzam) zararın, genel ekonomik olumsuzlukların (ülkede cari enflasyon oranı, yüksek ve değişken döviz kurları, mevduat faizleri, paranın satın alma gücünde meydana gelen azalma) dışında davacının durumuna özgü somut vakıalarla ispatlanması gerekir. Burada kanıtlanacak olgular; ekonomik şartlar sonucu ortaya çıkan olumsuzluklar gibi genel ve soyut hususlardan ziyade geç ödeme nedeniyle davacının kendisinin, şahsen ve somut olarak uğradığı zarardır. Ancak, mahkemece yapılan yargılama sırasında, davacı tarafından yukarıda belirtildiği şekilde bir zarar olgusunun ileri sürülüp yasal çerçevede ispatlandığı söylenemez.

Öte yandan, Türk Ticaret Kanunu'nun 1461. maddesine göre, sigortacının sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlıdır. TTK'nın 1486 maddesi uyarınca 1461 maddesine aykırı yapılan sözleşmeler geçersiz olup kanun bu hükmü emredici olarak düzenlemiştir. Bu nedenle bu hükmü hakim kendiliğinden dikkate almak zorundadır.

Somut olayda, davalı ..., düzenlemiş olduğu ferdi kaza poliçesine dayalı olarak hakkında açılan dava sebebi ile poliçe teminat limitinin tamamını daha önce davacı tarafa ödeyerek teminat limitini tüketmiştir. Davalı ... şirketinin bakiye bir poliçe teminat miktarı kalmamıştır.

Tüm bu nedenlerle, temerrüt faiziyle birlikte davacıya ödenen anapara yanında temerrüt faizini aşan zararın, davacı tarafından kendi duruma özgü şekilde somut olarak ispat edilememiş olması ve davalı ... şirketinin sorumluluğunun sigorta bedeli ile sınırlı olduğu, sigorta şirketinin poliçe nedeniyle ödeyeceği miktarı davacı tarafa tümüyle ödediği gözetilerek davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi isabetli olmamıştır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan nedenlerle davalı ... vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile temyiz olunan mahkeme kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan harcın istek halinde davalıya iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

24.06.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.